

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Parallela Confessionis Avgvstinianae, Et Avgvstanae

Hänlin, Georg

Friburgi Helvetiorum, 1592

VD16 H 131

Articvlvs 21 De Cultu Sanctorum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-29407

care, vel nunquam benè operari civiliter & moraliter posse, sed tantum nō posse fieri, quin quādoq; peccet talis, vel ut benè operetur meritoriè. Tantum observetur obiter hīc in secundo testimonio ad 16. Conclusionem huius articul. expressè Augustinum scribere: Fidem sine operibus neminem salvare.

ARTICVLVS XXI.

DE CVLTV SANCTORVM.

Conclusio prima Pappi: *Memoria Sanctorum proponi potest, ut imitemur fidem eorum, & bona opera, juxta vocationem; admittitur.*

Secunda Conclusio, cuius tenor: *Scriptura non docet invocare Sanctos, seu petere auxilium à Sanctis*: expressissimè D. Augustino adversatur.

August. Lib. 22. de Civitate Dei cap. 8. Tom. 5. colum. 1350. D. cum recensisset miracula facta ad reliquias Sancti Stephani, subjungit.

De tota ipsa causa aliquantò diligentius cœperam disputare, cum ecce me disputante, voces aliæ de memoria Martyris novæ gratulationis audiuntur; Conversi sunt eò, qui me audiebāt, cœperuntq; cōcurrere: illa enim (Palladia) ubi de gradibus descendit, in quibus steterat, ad Sanctum Martyrem orare perrexerat, quæ mox ut cancellos attigit, collapsa similiter velut ad somnum sana surrexit, &c.

Idem Lib. meditationum cap. 40. Tom. 9. col. 733. A.

Exaudi me Trinitas Sancta, & cōserva me ab omni malo, ab omni scādalo, &c. per orationes Patriarcharum, per merita Prophetarum, per suffragia Apostolorum, per cōstātiā Martyrum, per fidem Cōfessorum, per castitatem Virginum, & per intercessionem omnium Sanctorum, qui tibi placuerunt, &c. Et inferius eadem D. Sancta & immaculata Virgo Dei genitrix Maria, & mater Domini nostri Iesu Christi, intervenire pro me digneris

generis apud illum, cuius meruisti effici templū; Sancte Michael, Sancte Gabriel, Sancte Raphaël, sancti chori Angelorum atque Archangelorum, Patriarcharum atq; Prophetarum, Apostolorum, Euangelistarum, Martyrum, Confessorum, Sacerdotum, Levitarum, Monachorum, Virginum, omniumq; iustorum, per illum qui nos elegit, & de cuius contemplatione gaudetis; Vos rogare præsumo, ut pro me culpabili ipsi Deo supplicare dignemini, quatenus de faucibus Diaboli, & de morte perpetua merear liberari.

Idem Serm. 18. de Sanctis, Tom. 10. col. 1203. C.

Admitte (alloquitur autem B. Mariam Virginem) nostras preces, intra sacrarium exauditionis, & reporta nobis antidotum reconciliationis, &c. Et mox; Sancta Maria, succurre miseris, iuva pusillanimes, resove flebiles, ora pro populo, interveni pro clero, intercede pro devoto fœmineo sexu. Ibidem; sint tibi studia assiduè orare pro populo Dei.

Idem Serm. 1. de SS. Petro & Paulo, Tom. 10. colum. 1221. A.

Nam beatissimum Petrum piscatorem modò genibus provolutis adorat gentium multitudo credentium.

Idem Tract. 84. In Ioan. Tom. 9. colum. 451. D.

Ideò quippè ad mensam non sic eos (Martyres) commemoramus, quemadmodum alios, qui in pace requiescunt, ut etiam pro eis oremus, sed etiam magis ut orent ipsi pro nobis.

Idem Serm. 17. de verbis Apostoli, Tom. 10. col. 343. D.

Injuria est enim pro Martyre orare, cuius nos debemus orationibus commendari.

Idem Serm. 244. de Tempore, Tom. 10. col. 1131. D.

Et tunc pro nobis absq; ulla dubitatione Sancti Martyres intercedunt, quādo in nobis aliquid de suis virtutibus recognoscunt.

Loca à Pappo pro confirmatione hujus Conclusionis adducta, prorsus inepta sunt. Cū enim probare deberent, August. in-

vocationem Sanctorum rejecisse, utpote quam scriptura nō doceat, probāt aliud nō, quā nullum mortuorum, vel aliud quod factum sit, & conditum à Deo, à Christianis Catholicis adorari, ut numen; sed quis Catholicorum unquam dixit, Sanctos invocandos adorandosue esse, ut numen? quomodo hæc ipsa probant, invocationē Sanctorum, nō doceri in Sacra scriptura: cum de illa nē in minimo quidem mentio fiat?

Secundus, ex 22. de Civit. Dei, cap. 10. tantū abest, ut ob sit nobis, ut plurimum potius pro sit. Expressè enim habet, celebrari memorias Sanctorum, & in sacrificio, quod est corpus Christi, suo loco & ordine nominari, non tamē ipsis erigi templa, vel sacrificari ut Dijs. Quod constanter semper docuimus & credidimus, ut vel ex ipso Concilio Trident. Sess. 22. cap. 3. liquere cuius potest. Sed quomodo etiam hinc probat Pappus, rejici invocationem Sanctorū ab Augustino, tāquam nō doctam in sacra scriptura, cum nē hīc quidem de scriptura sacra verbum ullum habeatur? Quod autem dicit in eodem loco nō invocari Sanctos à Sacerdote, qui sacrificat, intelligi debet, de invocatione Dei, si ve Deo debita, & ut Deos; sicut & ibidem dicit, nō sacrificari, vel templa erigi ipsis ut Dijs. Et quidem quomodo invocentur & Deus & Sancti, aliter tamē & aliter, expressè docuit Augustinus in præcedentibus duobus capitibus, & exempla ponit plurima eorum, qui ad Sanctos orarūt, & exauditi sunt: & indicat ibidem, quomodo Sancti nos exaudiant. Atq; utinam omnes Adversarij tantū ista 3. capita cōtinua legerēt, procul dubio nisi impudentissimi sint, de Augustino, in hac præsertim cōtroversia, perpetuò tacerēt: Sicut etiam tria ista capita 22. lib. de Civit. Dei, scilicet 8. 9. & 10. pro testimonijs nostris primo loco ponimus.

Idem Lib. 20. cont. Faustum, cap. 21. Tom. 6. col. 375. A. B. cum objiceret Faustus, quod Christiani Idola converterent in Martyres, &c.

Respondit, colī à Christianis Martyres, sed longē aliter quam Deum. Colimus, inquit, Martyres, eo cultu dilectionis & Societatis, quo & in hac vita colūtur Sancti homines Dei; quorum cor ad talem pro Euāgelica veritate passionem paratum esse sentimus,

timus, &c. Et post pauca subdit: At illo cultu, quæ Græcè latria dicitur, Latine uno verbo dici non potest, cum sit quædam propriè divinitati debita servitus, Nec colimus, nec colendum docemus nisi unum Deum.

Idem in Psalm. 96. Tom. 8. colum. 1088. A. Cum obijcerent Ethnici Christianis, quòd Angelos colerent;

Similiter respondit; utinam ipsos colere velletis, facile ab ipsis disceretur, nos illos colere, intellige, nō ut Deos, sed ut Sanctos. Et, quia existimare quis poterat, Invocationi sanctorum obstare, quod Angelus, de quo Apocalyp. 19. 22. Paulus item & Barnabas prohibuerunt se adorari, ideò huic objectioni occurrit, & quomodo adorari se prohibuerint in multis locis indicat: maximè Enarratione in modò citatum Psalm. 96. colum. 1087. D. Intendite (inquiens) ergò, quomodo homines boni prohibent eos, qui se voluerūt colere tanquam Deos, & volunt potius, ut Deus unus colatur, Deus unus adoretur, Deo uni sacrificium offeratur, non sibi, &c.

Idem Lib. 20. cont. Faust. cap. 21. Tom. 6. col. 375. C.

Ipsi enim Sancti vel homines, vel Angeli exhiberi sibi nolunt, quod uni Deo deberi norunt: apparuit hoc in Paulo & Barnaba, cum commoti miraculis, quæ per eos facta sunt, Licaonij tanquam Dijs immolari voluerūt: conscissis enim vestimentis suis, confitētes & persuadentes, se Deos nō esse, ista sibi fieri vetuerūt. Apparuit & in Angelis, sicut in Apocalypsi legimus, Angelum se adorari prohibentem, ac dicentem adoratori suo; Cōservus tuus sum & fratrum tuorum. Significās apertè, Sanctos istos prohibuisse, nō adorationem omnem, sed illam tantum, quæ soli Deo debetur, & quam superbè arrogant sibi mali Angeli.

Tertia Conclusio Pappi est: *Scriptura unum Christum nobis proponit mediatorem, propitiatorem, pontificem, & intercessorem.* In primis nō dicā hīc, sicut neq; alibi, de Cōclusionis in se falsitate; sed ejus tātum cum Augustino dissensione & pugnātia. Præter Christum enim D. Augustinum etiam Sanctos suo modo agnovisse mediatores, clarum est ex sequentibus locis.

Augusti-

Augustinus in Psalm. 85. Tom. 8. colum. 953. B.

Dominus enim noster Iesus Christus adhuc interpellat pro nobis, omnes Martyres, qui cum illo sunt, interpellant pro nobis, non transeunt interpellationes ipsorum, nisi cum transferit gemitus noster, &c.

Idem Tract. 1. in Epist. Ioan. Tom. 9. colum. 581. C.

Et si quis peccaverit, advocatum habemus apud Patrem, Iesum Christum Iustum. Sed dicet aliquis: ergo sancti non petunt pro nobis; Ergo Episcopi vel Præpositi non petunt pro populo. Sed attendite scripturas, & videte, quia & præpositi commendant se populo. Nam Apostolus dicit plebi: orantes simul & pro nobis; orat Apostolus pro plebe; orat plebs pro Apostolo; oramus pro vobis fratres, sed & vos orate pro nobis. Invicem pro se omnia membra orent, caput pro omnibus interpellet, &c. Quo autem discrimine à Sanctis Christus mediator sit, optimè idem Augustinus explicat lib. 2. cont. Epistol. Parmeniani cap. 8. Tom. 7. colum. 32. B. C. Homines enim (inquiens) omnes Christiani invicem se commendant orationibus suis, pro quo autem nullus interpellat, sed ipse pro omnibus, hic unus verusque mediator est, &c. significans esse mediatorem & Christum, & Sanctos. Christum tamen, quia pro omnibus interpellat, pro ipso autem nullus, eatenus ipsum solum verum mediatorem esse. Ex quo tamè nulla ratione sequitur, non etiam Sanctos suo quodam modo, & ratione certa mediatores esse posse, prout rectè hoc etiam F. Torrellis in Confessione sua Augustiniana observavit, & annotavit lib. 1. cap. 4. de Christo vero Deo, & homine, propositione 9.

Loca Pappi quatuor adducta etiam hic incōveniētissima sunt. Primus enim ex lib. de cūra pro mortuis agenda cap. 13. in primis de uno mediatore, vel pluribus, nihil prorsus habet, sed tantum videtur dicere ibi Augustinus: animas mortuorum non interesse rebus viventium, idque exemplo matris suæ probare velle, &c. At neque hoc absolutè & simpliciter statuit ibi. Ipsum enim sensisse, mortuos persæpè rebus viventium interesse, illorum preces intelligere, aliorumque nonnullorum, quæ agunt hic, notitiam & cognitionem aliquam habere, liquet ex isto eodem libro, in cuius
cap.

cap. 16. est, Sanctum Felicem apparuisse Nolensibus; ut mirum sit, Pappum isto libro uti potuisse, cum sit plenus & invocationibus sanctorum, & auxilijs, quæ sancti mortui viventibus præstāt. Hoc igitur loci aliud nō vult, quàm nō interesse mortuos rebus viventium, & cum illis conversari eo modo, quo, cum hīc viverent, cum ipsis cōversati sunt. Item nō cognoscere res illorum naturaliter. Hancq; expositionem his verbis adhibendam omni nō, ut dixi, ejusdem libri cap. 15. & 16. ubi hæc omnia Sanctis tribuit, evincunt.

Quarta Conclusio: *unus Christus invocandus est*, &c. si velit, solum Christum ut Deum esse invocandum, sicut cōstat ex dictis, cōceditur: Sin velit, solum Christum invocandum ita, ut Sancti nullo modo neq; ut intercessores quidem invocari possint, rejicitur ceu cōtraria Augustino & veritati, sicut palam est ex modò allatis. Nihil efficiūt contra hæc duo loca adducta à Pappo. Vel enim volunt, neminē debere haberi à nobis advocatū eo modo, quo Christus est; sic uterq; locus: vel etiā neminē sibi ipsi debere advocādū munus vendicare, sic in specie secūdus: primum enim Antichristi, secūdum superbiorum esse. Sed quis reclamatur? Confirmat hanc expositionem, quod in primo loco aperte scribit, & subdit, solum Christum esse mediatorem, qui alio nō indigeat, si pro quo nullus interpellat, sed ipse pro omnibus; Ideoque hunc unum verum mediatorem esse: reliquos ita se invicem orationibus commendare, ut in omnibus orationibus suis deum mediatore securi sint. Accedit quod propositum Augustino fuit, ostendere in loco isto, etiā malorum præpositorum preces valere aliquid coram Deo, non quidem dignitate, quæ sit vel in ipsis, vel ipsorum precibus, sed in Christo vero mediatore omnium.

Eant nunc Lutherani, & quod scripserūt in Apologia, dicant, ante Gregorium Magnum nullum scriptorem fecisse mētionem invocationis sanctorum.

Vnde verò apud ipsos tam altum est silentium, de Sanctorum reliquijs, quas reliquis locis tanto studio insequuntur? an Pappo etiam ista in re Augustinum placet facere Lutheranum? periclitetur si vult.